خراسان روزنامه صبح ایران
شنبه اول آبان ۱۳۹۵ . ۲۰ محرم ۱۴۳۸ . شماره ۱۹۳۸۱

روسیه از فروش واگن و لکوموتیو به ایران خبر داد

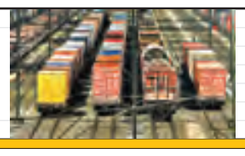

ایران در نظر دارد تا لکوموتیو و واگن های قطار مورد نیاز خود را به ارزش بیش از ۳۸۰ میلیون یورو از روسیه خریداری کند. به گزارش ایسنا به نقل از RNS، یکی از قرارداد ها در خصوص فروش ۲۳۰۰ واگن ساخت کمپانی «پی ام بریل» روسیه به شرکت پارس واگن است که بیش از صد میلیون یورو برآورد شده است. پس از رفع تحریم های سازمان ملل بر ضد ایران، این کشور در تلاش است تا ناوگان ریلی خود را نوسازی کند.

تحلیل هفتگی ارز و طلا

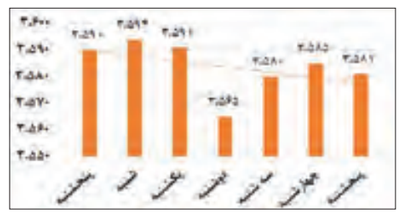

عقب نشینی دلار از آستانه ۳۶۰۰ تومان

در ابتدای هفته گذشته اگرچه گزارش های رسمی خبر از رسیدن دلار به آستانه نرخ ۳۶۰۰ تومانی دادند، اما در سایر روزها میانگین این نرخ با توقف ونزول مواجه شد و با کاهشی ۱۵ تومانی، از ۳۵۹۴ به ۳۵۸۱ تومان رسید. یکی از دلایل مهم این کاهش را می توان کاهش ارزش دلار در سطح بین المللی دانست. به گزارش دنیای اقتصاد، دلار بین المللی، با تداوم روند کاهشی ارزش از سقف ۷ ماهه همراه و سبب شده است تا تقاضای آربیتراژی ارز کاهش یابد. این در حالی است که با حمایت اونس طلای جهانی از سکه، تقاضای معامله گران سکه از دلار کاهش یافت. در شرایط کنونی، با توجه به این که آمار ماه اخیر نرخ دلار در سطح بین المللی، از رشد ۲ درصدی آن خبر می دهند، می توان گفت: عوامل بنیادین از دلار حمایت می کنند. علاوه بر این، تقویت چشم انداز تک نرخی شدن ارز، باعث حرکت بازار به سمت تعادل بیشتر شده است، بنابراین با وجود این که همچنان صرافی بانک ها اقدام به عرضه ارز برای کاهش نوسانات ارز می کنند، باید گفت این عرضه به صورت متعادل صورت می گیرد. در مجموع و در پایان مهرماه، شاهد این بودیم که میانگین نرخ دلار با رشد ۰/۹ درصدی نسبت به میانگین شهریور مواجه بود.

رشد ۱۱ دلاری طلا

طلای جهانی که از ابتدای ۲۰۱۶، بیش از ۱۸ درصد افزایش و حدود سه هفته قبل ۷ درصد کاهش یافته بود، هفته قبل را با رشد ۱۱ دلاری به پایان رساند. در ابتدای هفته گذشته، طلا، ابتدا تحت تاثیر کاهش ارز شاخص دلار، با افزایش ۱۵ دلاری مواجه شد و تا انتهای روز چهارشنبه به ۱۲۷۱ دلار در هر اونس رسید. با این حال تصمیم بانک مرکزی اروپا برای حفظ سطح نرخ بهره و نیز انتشار آمارهای مثبت اقتصادی در آمریکا، موجب شد تا ارزش طلا، تا ۱۲۶۷ دلار در هر اونس کاهش یابد. دنیای اقتصاد پیش بینی کرده است که هم اینک چشم انداز رشد شاخص دلار در سه ماهه چهارم، افزایش نرخ بهره در نشست پایان سال میلادی و نیز کاهش ریسک سیاسی انتخابات آمریکا (با احتمال پیروزی هیلاری کلینتون طبق نظرسنجی ها) می تواند بر اونس طلا در ماه های پیش رو فشار آورد. با این وجود قیمت کنونی طلا می تواند با افزایش تقاضای فیزیکی از طلا حمایت کند.

بررسی وضعیت تجارت خارجی ایران به مناسبت روز ملی صادرات

رشد نفتی صادرات غیرنفتی

تجارت خارجی، ارتباط مستقیمی با متغیر های کلان اقتصادی مانند نرخ ارز، تورم داخلی و نیز رشد اقتصادی دارد. با این حال، چگونگی تجارت و تنوع کالایی و بازار، از جمله عوامل موثر بر این بخش از اقتصاد کلان کشور است. بدین منظور و در سالگرد روز ملی صادرات، نگاهی آسیب شناسانه به تجارت خارجی کشور داشته ایم. در این راستا، گزارش مرکز پژوهش های بازرگانی از روند ۱۰ ساله اخیر تجارت خارجی کشور، بیانگر ضعف های متعدد در ساختار و نتایج این بخش است.

■ **شیوع وابستگی صادراتی**

بر اساس گزارش مرکز مطالعات و پژوهش های بازرگانی، اگر چه نرخ رشد ۰/۶ درصدی صادرات غیرنفتی کشور در سال ۱۳۹۴ بوده و این بخش به لحاظ مقداری نسبت به مدت مشابه سال گذشته تغییر چندانی نکرده، اما باید گفت به لحاظ ساختاری در یک چشم انداز ۱۰ ساله تغییرات زیادی در مختصات صادرات غیرنفتی رخ داده است. به گونه ای که تعداد کشورهای طرف صادراتی، در سال ۱۳۹۴ نسبت به سال ۱۳۸۵، ۴۰ درصد کاهش یافته و از ۱۴۹ به ۱۴۳ کشور تنزل یافته است. این در شرایطی است که در دهه قبل از آن، تعداد کشورهای طرف تجاری در حوزه صادراتی طی سال های ۱۳۸۷ تا ۱۳۸۹، حداقل ۱۶۰ کشور بوده است. با این حال بررسی ها نشان می دهند، طی یک دهه اخیر تعداد کشورهای موثر طرف صادراتی ایران (به شکل دلاری با معیار حداقل یک میلیون دلار) در یک دهه منتهی به سال ۱۳۹۴، به ۲۶ کشور کاهش یافته است. در این میان، صادرات به سه کشور چین، عراق و امارات طی یک دهه گذشته ۸۷/۵ میلیارد دلار بوده است که بیشتر از مجموع صادرات به ۲۳ کشور هدف دیگر (با مجموع ۷۴/۳ میلیارد دلار صادرات) بوده است. روند فوق حاکی از تمرکز بالای صادرات غیرنفتی کشور در حوزه بازارهای صادراتی است. از این رو، با توجه به محدودیت روابط بانکی و ارتباطات تجاری در زمان تحریم و تاکید بیش از اندازه بر خام فروشی، نسبت به یک دهه گذشته بیشترین میزان تمرکز در بازارهای صادراتی کشور به چشم می خورد.

■ **رواج واسطه ای فروشی با بوی نفت در صادرات**

اطلاعات تجاری ایران نشان می دهد که اگرچه بیشترین درآمد صادرات غیرنفتی ایران تا پیش از سال ۱۳۸۲، از اقلام نهایی مصرفی و سرمایه ای بوده است، اما از این سال به بعد، اقلام واسطه ای هرساله چندین برابر اقلام مصرفی صادر شده و امروزه بیش از ۹۰ درصد صادرات غیرنفتی به لحاظ وزنی و بیش از ۷۰ درصد آن به لحاظ دلاری، در اختیار اقلام واسطه ای است. به طوری که سال ۱۳۹۴، را می توان نقطه اوج صادرات کالاهای واسطه ای نامید. در این سال بیش از ۳/۱ برابر صادرات محصولات نهایی و بیش از ۳/۳ برابر صادرات محصولات مصرفی، کالای واسطه ای صادر شده است. از سوی دیگر، طی یک دهه اخیر، دو گروه کالا عمده ترین اقلام واسطه ای صادراتی کشور به شمار می روند که شامل تولید فراورده های نفتی تصفیه شده (شامل گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی شکل مایع) و نیز مواد شیمیایی (مانند اتانول و دیگر هیدروکربورهای حلقوی) است. در این حال، صادرات محصولات اولیه آهنی و فولادی که در سال ۱۳۸۵ در رتبه سوم قرار داشته، در سال ۱۳۹۴ جای خود را به مواد پلاستیکی داده است. از منظر دیگر، آمارها نشان می دهند که صادرات کالاهای مصرفی در مدت یاد شده، عمدتاً به همسایگان ایران صورت گرفته است. در این سال ها همواره سه مصرف کننده اصلی اقلام مصرفی ایران، عراق، امارات و افغانستان بوده اند. در بروز پدیده یاد شده می توان به تاثیر تکنولوژی های به کار رفته در تولید محصولات صادراتی اشاره کرد. گزارش مرکز پژوهش های بازرگانی حاکی از این است که علیرغم تحولات مثبت چند ساله اخیر، هنوز بخش عمده ای از صادرات ایران فاقد تکنولوژی یا با تکنولوژی پایین است و سهم صادرات با تکنولوژی بالا یا های تک در صادرات کشور به میزان قابل توجهی پایین است.

■ **تمرکز گرایی واردات، تمایل به شرق و جنوب شرق آسیا**

براساس یافته های مرکز پژوهش های بازرگانی، بیشترین کاهش نرخ رشد واردات، طی یک دهه گذشته، مربوط به سال گذشته بوده است. در این حال، غیر از کاهش شدید واردات در سال ۱۳۹۱ که بیشتر به واسطه تحریم ها بود، سال ۱۳۹۴ در نتیجه رکود بخش صنعت، مدیریت واردات اقلام مصرفی و همچنین حرکت به سمت استفاده از توانمندی های داخلی در برخی حوزه ها، نرخ رشد منفی ۲۱/۱ درصدی در واردات مشاهده می شود و واردات ۵/۵۲ میلیارد دلاری در سال ۱۳۹۳ به رقم ۴/۴۱ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۴ رسید. واردات کشور نیز، به لحاظ مبادی طی یک دهه اخیر، دچار افزایش تمرکز شدیدی شده است. به طوری که تا پایان سال ۱۳۹۴، سهم ۱۰ کشور اول صادرکننده به ایران به لحاظ وزنی و به لحاظ دلاری سیر صعودی داشته، یعنی از تعداد مبادی واردات اصلی به میزان زیادی کاسته شده است. در این میان بررسی ساختار واردات ایران بیانگر نکات جالب توجهی است. این موضوع نشان می دهد که همواره رقابت بین دو منطقه آسیای جنوب غربی و آسیای شرقی برای در اختیار گرفتن بازار ایران وجود داشته و کشورهای اروپایی با توجه به نوع اقلام صادراتی به ایران در این رقابت شرکت نکرده و رتبه سوم صادرات را طی یک دهه گذشته به خود اختصاص داده اند. موفق ترین منطقه در صادرات به ایران طی یک دهه گذشته، منطقه آسیای شرقی بوده که در ابتدای دهه این منطقه در رتبه سوم بعد از کشورهای حوزه جنوب غرب آسیا و اروپای غربی قرار داشت، اما در سال ۱۳۸۸ صادرات این منطقه به ایران با عبور از مرز ۱۰ میلیارد دلار و در سال ۱۳۹۳ با عبور از مرز ۱۵ میلیارد دلار به رتبه دوم صعود کرد. براساس این گزارش، مهم ترین عامل تحلیل تغییرات واردات از کشورها به ویژه در نیمه دوم دهه یاد شده، در وهله اول، جایگاه کشورها در راهبردهای تحریم شکنی و در وهله دوم میزان همکاری آن ها در دور زدن تحریم ها بوده است. بهبود جایگاه چین و هند در منطقه آسیا و کاهش سطح ارتباطات تجاری با دیگر کشورهای مهم در هر منطقه مهم ترین الگوی قابل مشاهده است که باعث شده کشور از منطقه راهبردی آسیای جنوب غربی که به واسطه داد و ستدهای منطقه ای و مزیت های جغرافیایی امکان تجارت قابل توجهی با آن داشت، فاصله گرفته و به سمت آسیای شرقی و جنوبی برود.

■ **کاهش واردات به مدد رکود صنعت**

اگرچه در یک دهه گذشته، از نظر ارزشی بیش از ۵۰ درصد و به لحاظ وزنی بیش از ۷۰ درصد واردات کشور را اقلام واسطه ای تشکیل داده اند، اما از سال ۱۳۹۰ به بعد واردات هر سه قلم کالای واسطه ای، مصرفی و سرمایه ای به کشور کاهش یافته است. در مورد اقلام مصرفی می توان این کاهش واردات را تا حدودی نمایانگر جایگزینی واردات و اتخاذ سیاست های سخت گیرانه دانست، اما در خصوص اقلام واسطه ای و سرمایه ای این کاهش، بیانگر رکود بخش صنعت است. واردات اقلام واسطه ای ابتدا از منطقه اروپای غربی به سمت منطقه مجاور آسیای جنوب غربی رفته که نشان دهنده ایجاد هاب های صادرات مجدد به ویژه توسعه امکانات صادرات مجدد در امارات است. از سوی دیگر، در نیمه دهه مورد بررسی و در نتیجه تحریم ها و ضرورت جانشین سازی برخی اقلام فاقد امکان واردات، واردات واسطه ای از منطقه آسیای جنوب غربی به سمت منطقه آسیای شرقی رفته است. اگرچه سطح فناوری واردات می تواند نشان دهنده توانمندی های داخلی در به کارگیری فناوری های نوین و ارتقای سطح فناوری تولید داخلی باشد، اما از آنجا که بخش عمده ای از واردات فناورانه (های تک) در داخل کشور در سطح مصرفی یا سرمایه ای است که در اختیار بخش خدمات قرار می گیرد، از این رو، ارتقای سهم این دسته از واردات از ۱۰ درصد در ابتدای دهه به ۱۴ درصد (از ۴/۱ به ۵/۵ میلیارد دلار) در انتها، انعکاس مناسبی در سطح صادرات های تک کشور نداشته است. نکته مهم در این میان، افزایش واردات بدون فناوری و کاهش واردات با فناوری متوسط پایین است که از یک طرف حاکی از افزایش واردات اقلام اساسی مصرفی است و از سوی دیگر، تمایل بیشتر به سطوح عالی تر فناوری در تولیدات کشور را نمایش می دهد. در مجموع، باید گفت که علیرغم بهبود صادرات و کاهش واردات در سال های اخیر، آمارهای این بخش بیانگر ایراداتی ساختاری هم در حوزه صادرات و هم در حوزه واردات کالاست. گزارش مرکز پژوهش های بازرگانی نشان می دهد که صادرات با فناوری پایین، که نمونه آن را می توان در صادرات محصولات نیمه تمام پتروشیمی دانست، یکی از معضلات پیش روی تجارت خارجی کشور است. از سوی دیگر، در حال حاضر ضعف وجود یک برنامه در تشویق برای واردات متناسب با صنایع کشور احساس می شود. برنامه ای که از واردات کالاهای سرمایه ای و واردات اقلام واسطه ای با هدف مصرف داخلی حمایت و مسیرهای غیرمستقیم را به سمت مسیرهای مستقیم هدایت کند و تا حد ممکن از هزینه های غیرضروری واردات بکاهد.

اقتصاد جهان

بازارهای جهانی به پیروزی کلینتون امیدوار شدند

با پایان یافتن آخرین مناظره بین نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، بازارهای آسیا در اوایل روز پنجشنبه با افزایش شاخص مواجه شده و ارزش پزوی مکزیک نیز در مقابل دلار بالا رفت. به گزارش مهر به نقل از شبکه خبری CNBC، نعیم اسلام تحلیلگر ارشد بازار در موسسه تینک مارکت در این باره گفت: «پزو در مقابل دلار ارزش بیشتری یافت و این نشان می دهد که معامله گران بر این عقیده اند که دونالد ترامپ نامزد جمهوری خواهان در سومین مناظره خود با هیلاری کلینتون نیز شکست خورده است.» معامله گران آسیایی مانند بسیاری از تجار سهام در اقصی نقاط دنیا بر این عقیده اند که با پیروزی کلینتون در انتخابات، ثبات به بازارهای بین المللی بازخواهد گشت. اما در صورتی که ترامپ برنده میدان باشد، مشخص نیست چه اتفاقی برای دنیا و بازارهای بین المللی بیفتد.

نگاه بدبینانه بانک جهانی به توافق اوپک برای تقویت قیمت نفت

بانک جهانی با ابراز تردید نسبت به موفقیت استراتژی کاهش تولید اوپک برای تقویت قیمت نفت اعلام کرد نفت شیل و غیر اوپکی ها توانایی اوپک در این زمینه را محدود کرده اند. به گزارش تسنیم به نقل از پایگاه خبری بیزنس تایمز، بانک جهانی اعلام کرد، توانایی اوپک برای کمک به افزایش قیمت ها از طریق محدود کردن تولید به علت توانایی تولید کنندگان نفت شیل و دیگر تولید کنندگان غیرمتعارف برای افزایش تولید محدود است. بر اساس گزارش بانک جهانی، تولید کنندگان نفت شیل از چرخه های تولید کوتاه تری نسبت به تولید کنندگان نفت به روش سنتی بهره می برند، و هزینه توسعه نفت شیل به میزان قابل توجهی کاهش یافته است. بر اساس گزارش بانک جهانی، تاریخ نشان می دهد که توافقات برای کاهش تولید کالاها دوام چندانی ندارند.

رشد ۶/۷ درصدی اقتصاد چین محقق شد

اقتصاد چین در سه ماهه سوم سال جاری نسبت به سال قبل ۶/۷ درصد رشد داشته است که با پیش بینی ها در این خصوص تقریبا برابری دارد. به گزارش رویترز، افزایش مخارج دولت و افزایش میزان قیمت املاک و مستغلات، کاهش میزان صادرات این کشور را در تخمین میزان رشد اقتصادی پوشش داده و رشد اقتصادی این کشور همچنان براساس پیش بینی های گذشته به پیش می رود. تحلیلگران در نظرسنجی رویترز پیش بینی کرده بودند که آمار مرتبط با تولید ناخالص داخلی چین، به عنوان دومین اقتصاد بزرگ دنیا نشان خواهد داد که این کشور با ثبات در رشد اقتصادی مواجه شده است و هدف گذاری دولت در سال جاری برای رشد اقتصادی ثابت، محقق خواهد شد.

رویداد منطقه ۴ سفره ایرانی، فرهنگ گردشگری با رویکرد آیین های مذهبی و سفره های نذری
زمان: ۵ لغایت ۷ آبان ماه مکان: بلوار وکیل آباد هتل میثاق مشهد
استان های خراسان رضوی، خراسان شمالی، خراسان جنوبی، سمنان

ارمغان آفاق ایرانیان تور گروهی سریلانکا ۱۴ به ۲۰ آبان
تنها مجری مستقیم Sri Lanka اقامت در هتل های ۵ ستاره
QATAR AIRWAYS
مدیریت: ناصر پورعلی ۰۵۱۳۷۲۳۷۸۰۰ ۰۹۱۵۷۲۳۷۸۰۰

تایلند. مالزی. دبی. استانبول
آسا پرواز ۳۸۴۰۱۴۴۴

پاریس نرخ استثنائی ۳۸۴۸۱۰۹۰ ۰۹۳۵۵۳۵۹۰۹۱
مشاور اخذ ویزا شینگن
دبی. مالزی. تایلند jam seir

هنگ کنگ. ماکائو تخصصی ماست
QATAR
همزمان با نمایشگاه مدولباس ۱۰/۲۵
به ما بپیوندید: @abtintoosbot @abtin_seir
آبتین سیر توس 3 724 70 50

ادیبیان تور گروهی هند
پرواز مستقیم از مشهد به دهلی با ایرباس مدرن ماهان
خیابان پاسداران ۳۸۵۹۸۱۵۱ دانشگاه فردوسی ۳۸۸۳۸۶۵۲-۳
زندگی سفر است . خوب سفر کنید

تور کیش نرخ استثنائی دبی
تور با قطار اصفهان و شیراز همه روزه
یاسین گشت ۰۹۳۵۷۷۰۲۹۱۲ ۳۸۶۵۲۶۶۶

کیش blue هندوستان مالزی تایلند دبی
فلامینگو ۳۶۰۰۹۹۹ ۳۲

آخرین فرصت برای ثبت نام تاریخ حرکت : ۸ آبان
تور گروهی ۱۰ روزه ویتنام
هانوی - خلیج هالونگ - هوشی مین - فان تیت
QATAR
www.espadanaseir.com espadanaseir اسپادانا ۳۸۸۲۹۹۱۰

www.touristvisa.ir نماینده رسمی در ایران
اکراین ویزای توریستی تجاری اقامت
تور هتل رایگان (کیف، اودسا) ترکمنستان. تاجیکستان. ارمنستان و ...
اخذ اقامت و پاسپورت اکراینی با نرخ استثنائی
آخر با ما تماس بگیرید... کوروش ۰۹۱۵۳۱۰۶۸۴۰ ۰۵۱۳۸۶۶۴۲۳۳

Respina24.com
روی زمین نمی مانید

مجری مستقیم پروازهای نرخ های ویژه از مشهد
دبی هند سریلانکا
چارتر روزانه با پرواز لوکس اماراتی با پرواز ایرعربیا با پرواز ایرعربیا
www.Gardoontravel.com @GardoonTravel GardoonTravel
گردون ۳۸۴۱۱۰۰۰

ATI آتی Tour & Travel Agency
www.atitravel.com
تورهای گروهی مستقیم از مشهد
فرانسه (ویژه آذر)
فرانسه و هلند (ویژه دی)
فرانسه و اسپانیا (ویژه بهمن)
۳۸۸۰۸ ۳۸۴۳۱۹۱۹ ۳۸۶۸۹۲۴۶
QATAR

هامون هند 37292000 www.HAMOONHAENT.COM @HAMOONHAENT
TURKISH AIRLINES Emirates OMAN AIR
استانبول همه روزه
مالزی هر هفته
گوا (هندوستان) ۱۴ آبان
دبی ویزه نمایشگاه Hong Kong Lifestyle Expo
با ۱۱۰۰ دلار سوبسید
flydubai
م/۹۵۲۱۳۵۶۷

سپید پرواز ۳۱۸۳۳ @SepidParvazToos www.SEPIDPARVAZ.ir
۱۳ به ۱۷ آبان
دبی
HONG KONG LIFESTYLE EXPO IN DUBAI
سوبسید نمایشگاه لایف استایل ۱۰۰ دلار آمریکا
آغاز تورهای طبیعت گردی بالابان سپید پرواز
هدیه ما در سالروز تولد شما یک تور طبیعت گردی رایگان
تخفیف برای متولدین آبان ماه ٪۵۰
۰۹۰۳ ۶۴۹ ۱۷ ۱۲